

Quick scan flora en fauna

Gilzeweg 15, Bavel

In opdracht van: Ruva B.V.

26 november 2018

Colofon

© 2018 Laneco / Ruva B.V.

Tekst en samenstelling: ing. C. Klaren

Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren

Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren

Met medewerking van: -

Projectnummer: 84.18.12.

In opdracht van: Ruva B.V.

Wijze van citeren: Klaren C., 2018. Quick scan flora en fauna Gilzeweg 15, Bavel.
Laneco, Ede.

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	WETTELIJK KADER.....	7
2.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	7
2.2	WET NATUURBESCHERMING	7
3	TOETSING.....	11
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	11
3.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	11
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING.....	11
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	12
3.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTEN.....	12
4	CONCLUSIE.....	19
4.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	19
4.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	19
4.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	19
4.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	19
4.5	CONSEQUENTIES	20
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	22

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Gilzeweg 15 te Bavel, gemeente Breda (Provincie Noord-Brabant) is Ruva B.V., eigenaar van een agrarisch bedrijf voornemens om de bedrijfsvoering te beëindigen en de veehouderij (varkens) om te schakelen naar een niet-agrarisch bedrijf voor statische op- en overslag. De bedrijfswoning wordt afgesplitst naar burgerwoning. Om dit te realiseren moet voorafgaand de omschakeling naar een niet agrarisch-bedrijf worden getoetst aan de natuurwet- en regelgeving.

Indruk van het plangebied. Geel is de bedrijfswoning. Bron: www.google-earth

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied aan de Gilzeweg 15 ligt in een uitgestrekt en vrij open agrarische gebied in de provincie Noord-Brabant. In het plangebied staat naast een bedrijfswoning een drietal varkenstallen en een kapschuur die wordt gebruikt voor paardenstal en opslag.

Het woonhuis met pannen dakbedekking ligt in het zuidelijk gedeelte van het plangebied en wordt deels omsloten door een aangelegde tuin. Op het erf zijn aan de voorzijde enkele groene vlakken met daarop wat struiken (laurier) en enkele bomen zoals veld esdoorn en rode beuk. Aan de voorzijde (zuidzijde) van het plangebied loopt een fietspad parallel aan de Gilzeweg. Ten zuiden van de Gilzeweg weg, 50 meter, ligt de snelweg A58.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

In het plangebied blijven 1 stal en de helft van een andere stal staan. Ook de burgerwoning wordt niet gewijzigd; en krijgt alleen een anderen bestemming. De overige bebouwing; bestaande uit een stal, een kapschuur, de helft van een stal en een mestopslag, worden verwijderd.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

Beoogde ingrepen in het plangebied (blauw): 1 stal, een gedeelte van een stal, open kapschuur en mestopslag (rood) worden gecomoveerd. De overige stal en blijvende stalgedeelte worden omgevormd naar niet agrarisch. De bedrijfswoning (geel) wordt burgerwoning. (bron: foto google-earth).

2 WETTELIJK KADER

2.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Een vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

2.2 WET NATUURBESCHERMING

2.2.1 *Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet Natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is geworden. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.2.2 *Onderdeel houtopstanden*

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen 3 jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

-
- buiten de bebouwde kom-boswet liggen
 - een oppervlakte hebben van 10 are of meer
 - rijbeplantingen die meer dan twintig bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen

2.2.3 Onderdeel soortbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime (zie paragraaf 2.2.2), als volgt in de Wet natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

Habitatrictlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage 1

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen

- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- Soorten van de Vogelrichtlijn:
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:
Dit zijn alle soorten van bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- Nationaal beschermde soorten:
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Als een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Naast beschermde dier- en plantensoorten, moet iedereen voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom worden naast de gegevens uit de NDFF worden ook andere bronnen gebruikt, en wordt het onderzoek vooral gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens zoals uit de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016), Amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 27 september 2018 heeft ecooloog C. Klaren, van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet in of direct nabij de Natuurnetwerk Nederland (NNN). De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op ca. 500 meter en 650 meter afstand van het plangebied. Door de voorgenomen omschakeling van agrarisch naar niet-agrarisch gaat geen oppervlakte aan NNN verloren. Gezien de afstand en de lokale aard van de ingreep kunnen negatieve effecten op de NNN worden uitgesloten.

3.3 WET NATUURBESCHERMING –ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied buiten bebouwde kom van Bavel, gemeente Breda, ligt op ca. 2 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied "Ulvenhoutse Bos". Het Ulvenhoutse Bos is een klein bosgebied ten zuidoosten van Breda en is een van de weinige Brabantse natuurgebieden met een goed ontwikkelde beekbegeleidende bosvegetatie.

Het Ulvenhoutse Bos is één van de oudste bossen in Nederland en kent zowel natte broekbossen als eiken-haagbeukenbossen. Deze diversiteit is het gevolg van het reliëf en het voorkomen van kwelwater. De velden met bloeiende bosanemonen zijn de laatste jaren steeds kleiner van omvang geworden. Dit geldt ook voor de kwaliteit en omvang van sommige bostypen als gevolg van verdroging, verzuring, vermessing en verkeerd

beheer. De laatste jaren zijn er maatregelen genomen om de verdroging in het bos tegen te gaan. Om de Natura 2000-doelen te behalen, is het vooral nodig om het watersysteem te herstellen en om het bosbeheer aan te passen. Vanwege de stikstofgevoelige soorten in dit gebied, is het Ulvenhoutse Bos onderdeel van het Programma Aanpak Stikstof.

Door de beoogde ontwikkeling gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. De werkzaamheden zullen slechts een lokaal effect hebben. Externe effecten van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling op de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen gezien de ligging buiten de bebouwde kom, de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Ook is er geen sprake van toename in verkeersintensiteit of ander gebruik ten opzichte van de uitgangssituatie. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden worden dan ook uitgesloten. Door de omschakeling van de stallen en het stoppen van de veehouderij activiteiten is er sprake van een verminderde uitstoot van stikstof/ammoniak. Dit heeft een positief effect op het nabijgelegen Natura 2000 gebied. Indien er als gevolg van de herontwikkeling toch sprake is van een forse toename van uitstoot van stikstof dient in Aerius te worden getoetst of de toename van stikstofuitstoot van invloed is op het nabijgelegen Natura 2000-gebied. Deze berekening en toetsing maken geen onderdeel uit van deze quick scan, maar dienen apart te worden uitgevoerd.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Er worden voor zover bekend geen bomen gekapt. Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing.

3.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTEN

In het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soorten moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.5.1 Vaatplanten

Het plangebied is voor een groot gedeelte in gebruik als grasland, en deels verhard en bebouwing, het bestaat uit een door mensen sterk beïnvloed milieu. Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, natuurlijke bermen en randen of op niet intensief beheerde (graan)akkers; dergelijke habitats zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Strikt beschermde plantensoorten worden dan ook niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op strikt beschermde plantensoorten zijn uit te sluiten.

3.5.2 Grondgebonden zoogdieren

In en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), vos (*Vulpus vulpus*), en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren). Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van wezel (*Mustela nivalis*), hermelijn (*Mustela erminea*), bunzing (*Mustela putorius*), boommarter, (*Martes martes*), das (*Meles meles*), eekhoorn (*Scirius vulgaris*), steenmarter (*Martes foina*) en waterspitsmuis (*Neomys fodien*) (Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren). Europees beschermde zoogdiersoorten worden volgens verspreidingsgegevens niet verwacht en gezien de ligging in intensief agrarische gebied uitgesloten.

Gezien het open karakter van de omgeving en het ontbreken van geleidende elementen vormt dit gebied geen essentieel onderdeel van het foerageergebied van kleine marterachtigen als wezel, hermelijn, bunzing, en das. Bovendien zijn er geen aanwijzingen gevonden (sporen, latrines, wissels en/of burchten) die op het voorkomen van de kleine marters of das wijzen. De aanwezigheid van kleine marterachtigen en de das in en rondom de nabije omgeving van het plangebied wordt dan ook uitgesloten.

De waterspitsmuis leeft in structuurrijke oevers langs schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie. De aan de oostzijde van het plangebied lopende watergang is te diep ingesneden, heeft te steile oevers en het ontbreekt aan een goed ontwikkelde watervegetatie. Vanwege het ontbreken van geschikte habitats, wordt het voorkomen van waterspitsmuis in het plangebied uitgesloten.

In de omgeving is het voorkomen bekend van de boom – en steenmarter. Vanwege het ontbreken holtes in de bomen in en rond het plangebied en het ontbreken van een verbinding met voldoende dekking naar andere groene elementen is het voorkomen van de boommarter uit te sluiten. In en rondom de stallen en omgeving van het plangebied zijn geen sporen (latrines, nesten) aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van steenmarter. Door het ontbreken van een aaneengesloten beschutting (houtwallen of bosschages) om het plangebied te bereiken is het onwaarschijnlijk dat het plangebied op regelmatige basis bezocht zal worden door de steenmarter. Effecten op deze soorten kunnen worden uitgesloten.

In de bomen in en rondom het plangebied zijn geen nesten aangetroffen van de eekhoorn. De bomen staan niet in verbinding met voor de eekhoorn belangrijke bosrijke omgeving. Ook vormt het plangebied, wat grotendeels bestaat uit varkensstallen, geen

essentieel onderdeel van het leef- of foerageergebied van de eekhoorn. Aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de archiefgegevens en biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek wordt het voorkomen van niet-vrijgestelde nationaal en Europese beschermde grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde zoogdieren zijn daarom uit te sluiten. Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast.

3.5.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal in te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en daarom strikt beschermd in de Wet Natuurbescherming.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), franjestaart (*Myotis nettereri*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn de rosse vleermuis en de watervleermuis overwegend boombewonende soorten, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied, vliegroute

De afgesloten varkensstallen vormen door de ontoegankelijkheid geen onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. De houtsingel rondom de stallen biedt wel een geschikte beschutting voor de vleermuizen om te jagen. Deze bomen zijn voor vleermuizen bereikbaar via de bomenrijen die langs de weg naar het plangebied lopen, of uit verblijfplaatsen in het plangebied zelf. De bomen langs de Gilzeweg zijn weliswaar niet volledig aaneengesloten maar voor de vleermuis voldoende om als lijnelement voor een vliegroute te kunnen dienen. Deze worden echter niet aangetast bij de werkzaamheden.

De geïsoleerde, doodlopende houtsingel op het erf zelf vormt geen onderdeel van een vliegroute, omdat deze geen doorgaande lijn vormt. Beide functies zijn gezien de ligging en het oppervlak van het plangebied niet essentieel voor voorkomende soorten.

Verblijfplaatsen

De ruimtes in spouwmuren van de varkensstallen zijn o.a. via gaten in de muur toegankelijk voor vleermuizen. Ook tussen de aansluiting van de dakbedekking naar de muur en in de houten gevelbetimmering zitten voldoende openingen voor vleermuizen om te dienen als verblijfplaats of de ruimtes tussen de spouwmuren te bereiken. Nader onderzoek is nodig om uit te kunnen sluiten of er vleermuizen aanwezig zijn die van deze ruimtes gebruik maken. Effecten op deze soorten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. In de bomen rondom de stallen zijn geen geschikte holtes aangetroffen voor de boombewonende vleermuissoorten. Verblijfplaatsen voor de boombewonende soorten kunnen worden uitgesloten.

Openingen voor de vleermuis om de spouwmuur te kunnen bereiken (Foto's Laneco)

3.5.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten, huismus (*Passer domesticus*) en witte kwikstaart (*Motacilla alba*) gehoord en gezien. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Wet Natuurbescherming. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd.

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).

-
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
 3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
 4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Aan de zuidzijde van het plangebied staan bomen die geschikt zijn voor roofvogelsoorten zoals de buizerd of sperwer (*Accipiter nisus*). Er zijn tijdens het bezoek geen horsten (nesten) aangetroffen in de bomen in en rondom het plangebied. Het plangebied wat voornamelijk uit afgesloten varkensstallen bestaat vormt ook geen essentieel onderdeel van het foerageer- of rustgebied van deze soorten. Effecten op deze soorten kunnen worden uitgesloten.

In de bomen in en rondom het plangebied zijn geen nesten van ransuil aangetroffen. Deze broedt enkel in bomen. De varkensstallen zijn doordat deze volledig zijn afgesloten niet bereikbaar voor uilen als de kerkuil of steenuil. In de schuur die gebruikt wordt als opslag en paardenstal, maar ook elders op het erf (op paaltjes, bij voersilo's en op de nokken van de schuren) zijn geen sporen aangetroffen (kalksporen, braakballen) die op de aanwezigheid van kerk- of steenuil duiden. Aanwezigheid van deze soorten wordt niet verwacht.

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd die op dergelijke locaties voor kunnen komen zijn de gebouw-bewonende gierzwaluw (*Apus apus*) en huismus. Tijdens het veldbezoek zijn er enkele huismussen aangetroffen in een varkensstal. Aangezien het veldbezoek buiten de broedperiode van huismussen heeft plaats gevonden is het niet duidelijk of er actieve nesten zijn. Nader onderzoek kan uitwijzen of de nesten nog in gebruik zijn en om hoeveel actieve nestplaatsen het gaat. Effecten op deze soort kunnen niet worden uitgesloten.

De gebouwen zelf zijn te laag voor gierzwaluwen om uit te kunnen vliegen. Deze hebben een minimale hoogte van drie meter nodig. Ook nestelt de gierzwaluw nooit onder golfplaten in varkensstallen, maar meer in half natuurlijke holtes in muren en onder pannen daken. Deze soort wordt hier niet verwacht.

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied biedt geschikte leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals bijvoorbeeld ekster (*Pica pica*) en zwarte kraai (*Corvus corone*). In de open schuur tegenover de oude stenen varkensstal met asbest dakbedekking (net achter de woning) zitten enkele nesten van boerenzwaluw (*Hirundo rustica*) die plaats bieden voor zes tot acht paar broedende boerenzwaluwen. Op de houten gevelbetimmering aan de buitenzijde van de varkensstallen zitten kalksporen die duiden op nestactiviteiten achter deze

betimmering. Voor de meeste vogels geldt dat erin de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels. Daarom zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen in het plangebied en deze worden hier ook niet verwacht. Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen kunnen effecten op beschermde vogelsoorten worden uitgesloten.

3.5.5 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand).

De watergangen in het plangebied, bestaande uit ene smal slootje langs het erf is ondiep en valt snel droog. Er is geen gevarieerde onderwatervegetatie aanwezig, en de watergang is te voedselrijk om als geschikt voortplantingswater te dienen voor de heien poelkikker of kamsalamander. Het voortplantingswater van de knoflookpad bestaat uit diepe poelen met een goed ontwikkelde onder- en bovenwater vegetatie terwijl zijn leefgebied uit zanderige gronden in de buurt van bosrijke omgevingen bestaat. De leefomgeving van de heikikker bestaat voornamelijk uit vochtige heidegronden of natte, kruidenrijke graslanden terwijl de poelkikker voornamelijk in zurige stilstaande wateren in bos en heide omgevingen, of structuurrijke watergangen met goede waterkwaliteit in landelijk gebied te vinden is. De rugstreeppad maakt gebruik van pionierssituaties met ondiepe poelen en wateren met vergraafbare grond in de directe omgeving. Geen van deze habitats komen voor in het grotendeels verharde en bebouwde, maar ook vrij intensief beheerde en gebruikte plangebied. De watergangen langs het plangebied blijven overigens intact. Effecten op beschermde amfibieënsoorten worden daarom niet verwacht.

3.5.6 Reptielen

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen), dergelijke situatie ontbreken in het plangebied. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat, worden er geen reptielen binnen het plangebied verwacht. Effecten op reptielen kunnen dan ook worden uitgesloten.

3.5.7 Vissen

Door afwezigheid van water in het plangebied (de watergangen worden niet aangetast) zijn effecten op eventueel beschermde vissoorten uit te sluiten.

3.5.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig.

Voor de onder de wet natuurbescherming beschermde soorten die wel in meer voorkomende biotopen voorkomen zoals de sleedoornpage (*Thecla betulae*), iepenpage (*Satyrion w-album*) en de bruine eikenpage (*Satirium ilics*) zijn volgens de verspreidingsgegevens geen waarnemingen bekend uit de omgeving. Van deze soorten zijn in het plangebied geen biotopen aanwezig die worden aangetast. Effecten op deze soorten kunnen worden uitgesloten.

Uit de omgeving is het voorkomen bekend van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*) (www.verspreidingsatlas.nl) Deze soort leeft in watergangen met een goed ontwikkelde watervegetatie. Dergelijke watergangen bevinden zich niet in, of in de omgeving van het plangebied. Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

4 CONCLUSIE

Ruva B.V. aan de Gilzeweg 15 te Bavel is voornemens om een omschakeling van agrarische bedrijfsvoering naar een niet agrarische statische op- en overslag van de stallen en een omschakeling van bedrijfswoning naar burgerwoning uit te voeren. Voor deze werkzaamheden plaatsvinden, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet in of direct nabij de Natuurnetwerk Nederland (NNN). Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan NNN verloren. Door de omschakeling van de varkensstallen is er sprake van een afname aan uitstoot van stikstof/ammoniak. Negatieve effecten op de NNN worden uitgesloten.

4.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied buiten bebouwde kom van Breda, ligt niet in de nabije omgeving van een Natura 2000-gebied. Met de omschakeling van de gebouwen en het verdwijnen van de varkensfokkerij neemt de uitstoot van stikstof en ammoniak af. De werkzaamheden, van beperkte omvang en van tijdelijke aard, zullen slechts een lokaal effect hebben. Externe effecten van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling op de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen gezien de ligging, de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Ook is er geen sprake van toename in verkeersintensiteit of ander gebruik ten opzichte van de uitgangssituatie.

4.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Er worden zover bij ons bekend, geen bomen gekapt. Het onderdeel houtopstanden van de Wet Natuurbescherming is dan ook niet van toepassing.

4.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet natuurbescherming dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

Voor een aantal mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomende nationaal beschermde soorten zoals egel, haas, konijn, ree, vos, muizen en spitsmuizen, geldt een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn niet-vrijgestelde nationale of Europees beschermde soorten (Habitat- en vogelrichtlijn), waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoeppen van individuele diersoorten zijn beschermde gebouw-bewonende vleermuizen, en de huismus niet uit te sluiten binnen het plangebied. Door het uitvoeren van sloop- en graafwerkzaamheden worden mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten aangetast.

Van de overige in de omgeving voorkomende (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde planten- en/of diersoorten worden geen groeiplaatsen, verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied verwacht in het plangebied. Actieve nesten van vogels mogen niet worden aangetast als in het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden.

4.5 CONSEQUENTIES

Nader onderzoek.

Aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten en daarmee een overtreding van artikel 3.1 en 3.5 van de Wet natuurbescherming, kan niet zonder nader veldonderzoek worden uitgesloten. Er is nader onderzoek nodig naar:

- Vleermuizen (Wet natuurbescherming, bijlage IV Habitatrichtlijn), gebouw-bewonende soorten. Onderzoekperioden: een volledig onderzoek naar vleermuizen conform het Vleermuisprotocol 2017 bestaat uit twee onderzoekperiodes met in elke periode meerdere rondes; zomeronderzoek van half mei tot half juli en najaarsonderzoek van half augustus tot eind september. Beide onderzoeken dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van de gebouwen voor vleermuizen.
- Huismus, nestplaatsen (Vogelrichtlijn). Onderzoek vindt plaats door in de periode april – 20 juni twee maal onderzoek te doen conform de geldende Onderzoeksprotocollen (NGB, 2017)

Algemene eisen

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de

gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:

- werkzaamheden, zoals graafwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, starten buiten het voortplantingsseizoen (april – augustus);
- het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Websites:

www.ravon.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen

www.verspreidingsatlas.nl/planten

www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren

www.vleermuis.net

www.vlindernet.nl

www.vogelatlas.nl